

Підготовлено:

Айдер Сеїтосманов
Експерт шведсько-українського проекту
“Підтримка децентралізації в Україні”

Олег Фасоля
Директор Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА

Войцех Мархлевський
Експерт шведсько-українського проекту
“Підтримка децентралізації в Україні”

**Методичні рекомендації
щодо створення системи управління освітою
об'єднаних територіальних громад¹**

станом на 22 лютого 2016 року

*Розроблено разом з Департаментом освіти і науки
Хмельницької обласної державної адміністрації*

ЗМІСТ:

1. Специфіка реформи місцевого самоврядування у сільських регіонах	2
2. Особливості створення системи управління освітою ОТГ	3
3. Приклади щодо рішень питань управління освітою в ОТГ	4
4. Оптимізація мережі освітніх закладів ОТГ	6
5. Залучення додаткових ресурсів для ефективної діяльності органу управління освітою ОТГ	7
ДОДАТОК 1. Повноваження та напрями діяльності органів місцевого самоврядування у сфері освіти	8
ДОДАТОК 2. Перелік прямих функцій органу управління освітою ОТГ	10
ДОДАТОК 3. Дорожня карта для створення системи управління освітою	12
ДОДАТОК 4. Зразок ПОЛОЖЕННЯ про орган управління освітою об'єднаної територіальної громади	14
ДОДАТОК 5. Зразок ПОЛОЖЕННЯ про Громадську раду при виконавчому комітеті міської/ селищної/ сільської ради	19

¹ Об'єднана територіальна громада – ОТГ.

1. Специфіка реформи місцевого самоврядування у сільських регіонах

- 1.a. Згідно з урядовою Концепцією реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні має бути побудована проста та логічна система місцевого самоврядування, яка здатна забезпечити нормальне та комфортне життя українських громадян у містах та селах².
- 1.b. Тому, одним з основних завдань адміністративної реформи в 2015 році, визначеної в Концепції щодо реформування місцевого самоврядування³, є модернізація територіальної організації влади, через процес укрупнення адміністративних територій (зазначеній в українському законодавстві як «добровільне об'єднання громад»).
- 1.c. Слід зазначити, що реалізація Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» **в значній мірі стосується модернізації системи місцевого самоврядування в сільських регіонах.** З 159 об'єднаних територіальних громад, створених у 2015 році в 23 областях України, 93 громади є сільськими. Також, у всіх інших випадках, суб'єктами створення об'єднаних територіальних громад, поряд з малими міськими та селищними радами, є сільські ради. Наприклад, з 213 рад, які виступили суб'єктами об'єднання 22 громад в Хмельницькій області, 200 рад є сільськими радами. З 22 ОТГ 19 стали сільськими або селищними громадами і тільки три мають статус міських громад.
- 1.d. З огляду на фактичну відсутність попередньої державної політики підтримки сіл, рівня депресії сільських територій України, негативних демографічних тенденцій, низької управлінської спроможності сільських рад, формування ефективної структури виконавчої влади громад є найбільш складним викликом для новостворених ОТГ.
- 1.e. Кожен напрямок управління в сільській місцевості потребує негайного реагування з боку органів місцевого самоврядування ОТГ на значну кількість питань. Наприклад, управління освітніми закладами повинно враховувати такі проблемні фактори як:
- Освітні мережі ЗНЗ в сільській місцевості складаються з надмірної кількості малокомплектних і одночасно витратних шкіл, які не здатні забезпечити необхідну якість освіти;
  - Серед населення сіл вищий рівень безробіття, не розвинена місцева економіка, що призводить до постійних процесів міграції працездатного населення і скорочення населення (включаючи дітей шкільного віку);
  - Сільські школи є віддаленими, дороги між населеними пунктами мають низьку якість, що може створювати небезпеку перевезень учнів;
  - Інфраструктура сіл (приміщення комунальних закладів, водопостачання, каналізація, вуличне покриття і освітлення) зношена або зруйнована;
  - Великий відсоток шкільних адміністрацій сільських ЗНЗ не можуть самостійно, без зовнішньої методичної підтримки, забезпечувати навчальний процес необхідної якості.

---

² Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні». <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

³ Там же.

- 1.f. Аналогічні виклики існують у всіх сферах, які будуть управлятися органами місцевого самоврядування об'єднаних громад. Це означає, що обраним головам об'єднаних громад, їх заступникам, керівникам підрозділів виконавчої влади необхідне регулярне навчання і консультативна підтримка.
- 1.g. Одним з найбільш складних соціально значущих сфер управління є сфера освіти. Тому дані методичні рекомендації стосуються саме цієї сфери і розроблені на основі досвіду підтримки об'єднаних громад з боку експертів шведсько-українського проекту "Підтримка децентралізації в Україні" та Департаменту освіти і науки ОДА Хмельницької області з метою забезпечення єдиного підходу у створенні ефективної системи менеджменту освітою⁴ об'єднаних територіальних громадах (ОТГ).

2. Особливості створення системи управління освітою ОТГ

- 2.a. Одним із вагомих управлінських повноважень, які отримали органи місцевого самоврядування ОТГ є **право і можливість на формування власної і ефективної системи забезпечення освітніми послугами населення своєї громади**. З урахуванням соціальної значимості сектора освіти і домінуючого обсягу видаткової частини бюджету ОТГ на її утримання, це завдання є одним із першочергових і найбільш актуальним для органів влади ОТГ.
- 2.b. Створення об'єднаних територіальних громад в сільських регіонах, вперше в новій історії державного управління в Україні, створило умови, коли всі управлінські та фінансові повноваження зосереджені в єдиному органі місцевого самоврядування. Таким чином, з'явилася реальна можливість оптимізації мереж ЗНЗ для **подолання численних проблем, які накопичилися в секторі освіти через велику кількість малокомплектних (і одночасно високозатратних) шкіл в сільських регіонах України**.
- 2.c. Рішення проблеми раціонального витрачання бюджетних коштів на утримання шкіл громади не повинно відводити місцеву владу від розуміння, що **одним з головних критеріїв ефективності управління мережею освітніх закладів ОТГ є якість освіти**. Тому, органи управління освітою ОТГ повинні спільно з Департаментами освіти і науки ОДА, методистами регіональних інститутів підвищення кваліфікації регулярно вдосконалювати методичку об'єктивного оцінювання якості освіти в сільських школах⁵.
- 2.d. До створення об'єднаних територіальних громад, адмініструванням освітньої мережі в сільських регіонах України займалися відділи освіти РДА. Функції виконавчих органів сільських і селищних рад в сфері освіти були мінімальні, і полягали в реалізації непрямих завдань для забезпечення шкіл (як наприклад, організація підвезення учнів). Цим

---

⁴ Під поняттям «системи менеджменту освітою ОТГ» мається на увазі структурний підрозділ виконавчого комітету, який створений відповідною місцевою радою ОТГ, наділений відповідними повноваженнями і виконує необхідні функції для управління освітнім процесом у громаді.

⁵ Департаментом освіти і науки ОДА Хмельницької області апробовано методичку, що дозволяє на основі узагальненого порівняння річних підсумкових оцінок і результатів ЗНО визначити реальну якість освіти, яке забезпечується ЗНЗ.

пояснюється той факт, що в сільських і селищних радах (нерідко в міських радах малих міст районного значення) **відсутній необхідний досвід управління мережею освітніх закладів.**

- 2.e. Значні правові повноваження щодо менеджменту мережею освітніх закладів, її оптимізації, підвищення на їх основі якості освітніх послуг є головною властивістю органів управління освітою ОТГ, яке відрізняє їх від змісту управління освітою в структурі РДА. Це означає, що **створення органу управління освітою ОТГ має бути якісним процесом, яке засноване на ретельному аналізі його функцій і повноважень** (див. Додаток 1 і 2). Необхідно уникати технічного дублювання відділу освіти РДА, оскільки завдання органу управління освітою в ОТГ (особливо в стратегічному плані) значно ширше ніж поточне адміністрування існуючої мережі ЗНЗ.
- 2.f. Створення органу управління освітою є новим завданням для ОТГ. Тому важливо мати **дорожню карту** цього процесу (див. Додаток 3). Тривалість створення органу управління освітою може становити від 2-х до 4-х місяців. Результатом реалізації алгоритму має стати створення відповідної структури управління системи освіти ОТГ, укомплектованість його кадрами відповідної кваліфікації, налагоджений документальний порядок, пов'язаний з інвентаризацією прийнятого комунального майна, кадрового обліку педагогів і шкільних працівників, вирішення питань методичної підтримки та атестації, підготовки статистичних звітів, фінансового та бухгалтерського забезпечення шкіл. Тільки після того, як операційне управління мережею ЗНЗ набуло стабільного характеру, можна починати підготовку таких стратегічних завдань, як розробка і реалізація Плану оптимізації мережі сільських шкіл (див. параграф 4).

3. Приклади щодо рішень питань управління освітою в ОТГ

- 3.a. Залежно від ситуації з кількістю шкіл дошкільних та позашкільних установ, їх географічного розташування, система менеджменту освітою ОТГ може мати різні структурні форми та відповідні назви (управління, відділи, сектори і т. д.), штат працівників. Всілякі листи від районних, обласних і центральних органів виконавчої влади з приводу структури або штатного наповнення відділів освіти ОТГ, діяльності та складу методичних служб мають лише рекомендаційний характер.
- 3.b. З іншого боку, діяльність системи освіти - безперервний, організаційно і методично складний процес, який стосується забезпечення освітніми послугами великої кількості населення, і який при цьому повинен відповідати державній політиці та стандартам в сфері освіти. Тому слід врахувати необхідність збереження певної вертикалі у виконанні освітніх повноважень та завдань діючих та створюваних органів управління освітою (Міністерство – органи управління освітою обласних державних адміністрацій – органи управління освітою районних, міських (районних у містах), органи управління освітою об'єднаних територіальних громад – навчальні заклади).
- 3.c. Також, важливим елементом створення ефективної системи менеджменту закладів освіти ОТГ є максимальне делегування адміністративних і навчально-методичних повноважень на рівень навчального процесу (навчальних закладів) у поєднанні з належним управлінням усередині самого закладу та забезпеченням якості освіти⁶. Такого роду децентралізація

---

⁶ Як варіант створення освітніх округів у форматі т.з. *Hub School*, положення про функціонування яких буде затверджене Постановою КМУ.

системи освіти ОТГ також дозволить уникнути формування малоефективної і витратної для бюджету ОТГ.

- 3.d. Ефективність діяльності органу управління освітою (в тому числі, в реалізації оптимізації мережі ЗНЗ) буде залежати від того, наскільки вона буде зайнята виконанням функцій, що **мають пряме відношення до забезпечення якості освітніх послуг** (затвердження навчальних планів закладів освіти, комплектація педагогічними кадрами, тарифікація, курсова підготовка педагогічних працівників тощо).
- 3.e. Для реалізації непрямих завдань, які обслуговують життєдіяльність мережі закладів освіти (до них можна віднести господарські завдання, розробку місцевих нормативно-правових актів, фінансове і бухгалтерське обслуговування) рекомендується створювати зовнішні комунальні сервісні служби. Такого роду сервісні служби можуть також обслуговувати установи культури, спорту, охорони здоров'я та інших комунальних установ.
- 3.f. Окремим предметом аналізу системи управління освітою ОТГ повинна стати діяльність методичних служб. Важливим елементом, який необхідно враховувати при формуванні методичної служби, є **управлінський та навчально-методичний рівень шкільних адміністрацій та вчителів, мережа навчальних закладів в громаді**. Професійний рівень педагогічних колективів шкіл є обернено-пропорційним залежності завантаженості співробітників методичних кабінетів і відповідно їх штатній чисельності. Таким чином, рекомендується вивчення реального навантаження кожної ставки методиста в залежності від реальної потреби їх послуг серед педагогічного колективу мережі ЗНЗ. При цьому, необхідно виходити з того, що головна роль методистів - підтримка вчителів у забезпеченні ними якісного навчально-виховного процесу. Методисти не повинні виконувати функцію контролю навчального процесу в ЗНЗ. Пропозиції відділів освіти РДА щодо кількості методистів в ОТГ мають рекомендаційний характер.
- 3.g. **Забезпечення послуг позашкільними навчальними закладами**, розташованих поза адміністративних кордонів ОТГ, може бути реалізовано двома способами:
- Спільного фінансування, сума якого може бути визначена, виходячи з суми коштів на оплату праці педагогічних працівників, які забезпечують надання позашкільних освітніх послуг дітям ОТГ та пропорційної суми адміністративних витрат;
  - Надання позашкільної освіти закладами загальної середньої освіти;
  - Створення власних структур позашкільної освіти;
- 3.h. Питання **атестації педагогічних працівників** вирішується шляхом створення атестаційних комісій II рівня в утворених органах управління освітою ОТГ (управліннях, відділах, секторах або виконавчих комітетах органів місцевого самоврядування, як це передбачено Типовим положенням) <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10>
- 3.i. Питання підвозу учнів вирішується, за наявності відділу освіти райдержадміністрації, шляхом спільного складання маршрутів руху автобусів та затвердження видатків на їх обслуговування за рахунок коштів, передбачених плановими асигнуваннями на 2016 рік ОТГ та відділів освіти. Також необхідно вирішити питання передачі шкільних автобусів на баланс ОТГ, з цією метою необхідно першочергово отримати дозволи відповідних органів виконавчої влади або відповідних договорів щодо зберігання з подальшим використанням транспортних засобів.

3.j. Як вже згадувалося вище, органи управління освітою (на відміну від відділів освіти РДА) не є елементами адміністративної вертикалі державного управління. Тому, для того щоб **забезпечити формальну основу регулярної методичної підтримки з боку Департаменту освіти і науки ОДА**, рекомендується включати до Положення про орган управління освітою ОТГ відповідні пункти, які регламентують (за згодою) виїзну участь фахівців та методистів обласного рівня в його діяльності. Подібна інформаційно-методична підтримка буде актуальна на етапі становлення управління системи освіти в ОТГ і в наступних процесах оптимізації мережі шкіл. Ще одним фактором, який посилює необхідність залучення Департаменту освіти, є плани Уряду України почати в 2016 році кардинальні реформи в сфері освіти.

4. Оптимізація мережі освітніх закладів ОТГ

4.a. Після того, як буде завершено формування системи управління освітою ОТГ, розробка і реалізація плану оптимізації мережі ЗНЗ, як методу підвищення якості освіти, має стати її пріоритетним завданням. Реалізація багаторічного плану оптимізації мережі ЗНЗ в сільському регіоні, як пріоритетній напрям стратегії сталого розвитку громади в цілому, є досить складним управлінським завданням для органу місцевого самоврядування.

4.b. Процес оптимізації мережі освітніх установ включає наступні кроки: ⁷ (а) створення робочої групи, (b) проведення аналізу мережі ЗНЗ, (c) розробка сценаріїв, (d) затвердження Плану оптимізації на відповідний період, (e) проведення інформаційної кампанії серед депутатів, вчителів, батьківської громадськості та інших зацікавлених сторін. Освітні, економічні та соціальні результати Плану оптимізації мережі освітніх установ мають вимірюватись на основі чітких і взаємодоповнюючих індикаторів. Рекомендується надати Плану оптимізації характер місцевого нормативно-правового акту (наприклад, рішення сесії ради ОТГ).

4.c. Також рекомендується План оптимізації мережі освітніх закладів інтегрувати в Стратегію сталого розвитку громади. В цьому випадку заходи щодо оптимізації шкіл будуть пов'язані з іншими напрямками Стратегії громади. Наприклад, при виборі першочерговості ремонту доріг між селами і розробці інфраструктурних проектів для отримання грантів з Державного Фонду регіонального розвитку, буде можливість враховувати завдання Плану оптимізації шкіл.

4.d. Весь процес розробки і реалізації Плану оптимізації повинен бути прозорим, із залученням педагогічної та батьківської громадськості громади. Безумовно, що це складне завдання для органу управління освітою. Її якість має бути забезпечене з одного боку нормами Статуту громади та іншими законодавчо діючим механізмами прямої демократії, а з іншого професійною спрямованістю представників органів місцевого самоврядування ОТГ створити належне партнерство з громадськістю.

---

⁷ Оптимізація сільських шкіл більш детально описано в однойменному посібнику, розробленому експертами шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні». Посилання для скачування посібника <http://osvitakm.in.ua/?p=1790>

5. Залучення додаткових ресурсів для ефективної діяльності органу управління освітою ОТГ

- 5.a. Очевидно, що ресурсів (часових, експертних, організаційних, інформаційних) органу місцевого самоврядування об'єднаної громади для реалізації заходів всього обсягу завдань для управління системою освіти ОТГ не буде достатньо. Розв'язання цієї проблеми може бути вирішено шляхом створення різних партнерських громадських об'єднань, залучення грантів міжнародних технічних програм і залучення зовнішніх експертів.
- 5.b. Ефективну підтримку з боку громадськості можна організувати в форматі Громадської Ради (див. Додаток 3.). До Ради необхідно запросити представників педагогічної та батьківської громадськості, що представляють в тому числі жителів віддалених сіл. Громадська Рада може виконувати дві важливі ролі: експертної платформи і комунікаційного механізму для інформування громадськості з питань освіти.
- 5.c. Для підтримки процесів оптимізації та інших завдань, пов'язаних з діяльністю ЗНЗ в віддалених селах рекомендується сприяти створенню органів самоорганізації населення (далі – ОСН), які входять до системи місцевого самоврядування в Україні. У статті 14. «Власні повноваження ОСН» ЗУ «Про органи самоорганізації населення» вказується, що органи самоорганізації населення можуть «надавати допомогу навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту у проведенні культурно-освітньої, спортивно-оздоровчої та виховної роботи серед населення, розвитку художньої творчості, фізичної культури і спорту; сприяти збереженню культурної спадщини, традицій народної культури, охороні пам'яток історії та культури, впровадженню в побут нових обрядів»⁸
- 5.d. ОСН, які створені у віддалених селах (там де найчастіше з'являється проблема малокомплектних шкіл), можуть стати надійними партнерами керівництва органів місцевого самоврядування ОТГ в реалізації досить чутливих для жителів сіл заходів по оптимізації шкіл (наприклад, проведення зборів з батьківською громадськістю, проведення громадських слухань, вивчення думки серед вчителів і т.д.). Більш докладно про порядок створення ОСН, його легалізації та інше можна дізнатися на сайті <http://samoorg.com.ua/kak-sozdat-osn/>
- 5.e. Громадські об'єднання можуть бути легалізовані як неприбуткові юридичні особи, що дозволить їм мобілізувати фінансові ресурси різних міжнародних програм, що може стати істотною підтримкою діяльності органів місцевого самоврядування. Наприклад на сайті ресурсного центру <http://gurt.org.ua/> можна завжди знайти актуальну інформацію про різного роду конкурси міжнародних програм, в тому числі які стосуються сфери освіти. На цьому ж сайті, можна знайти інформацію про проекти, які допоможуть навчити лідерів громадських об'єднань методам адвокації, проведення інформаційних кампаній, публічного діалогу, розробки та менеджменту проектів.

---

⁸ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>

ДОДАТОК 1. Повноваження та напрями діяльності органів місцевого самоврядування у сфері освіти

Правовою основою рекомендацій є: Конституція України, ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про місцеві державні адміністрації», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Постанови КМУ №447 КМУ від 27 серпня 2010 р. «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад», Постанови КМУ №305 КМУ від 12 березня 2003 р. «Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад», Постанови КМУ №433 КМУ від 06 травня 2001 р. «Про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад» та іншими НПА у сфері освіти.

Згідно статті 14 ЗУ «Про освіту»⁹, органи місцевого самоврядування, в межах компетенції здійснюють державну політику в галузі освіти, а також мають наступні повноваження:

- **встановлюють**, не нижче визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти, **мінімальних нормативів, обсяги бюджетного фінансування** навчальних закладів, установ, організацій системи освіти, що є комунальною власністю **та забезпечують фінансування витрат** на їх утримання;
- **забезпечують розвиток** мережі навчальних закладів та установ, організацій системи освіти, **зміцнення їх матеріальної бази, господарське обслуговування**;
- **здійснюють соціальний захист** працівників освіти, дітей, учнівської молоді, **створюють умови** для їх виховання, навчання і роботи відповідно до нормативів матеріально-технічного та фінансового забезпечення;
- **організують облік дітей дошкільного та шкільного віку, контролюють виконання вимог щодо навчання дітей у навчальних закладах**;
- **вирішують** у встановленому порядку **питання, пов'язані з опікою і піклуванням про неповнолітніх**, які залишилися без піклування батьків, дітей-сиріт, захист їх прав, надання матеріальної та іншої допомоги;
- **створюють належні умови** за місцем проживання для виховання дітей, молоді, розвитку здібностей, задоволення їх інтересів;
- **можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів**, вихованців та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів;
- вирішують у встановленому порядку питання, пов'язані з наданням особам, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, можливості здобувати загальну середню освіту.

Також у статті 14 (п.2.) ЗУ «Про освіту» визначається, що місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування створюються відповідні **органи управління освітою (ОУО)**, діяльність яких спрямовується на:

- управління навчальними закладами, що є комунальною власністю;
- організацію навчально-методичного забезпечення навчальних закладів, вдосконалення професійної кваліфікації педагогічних працівників, їх перепідготовку та атестацію у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти;
- координацію дій педагогічних, виробничих колективів, сім'ї, громадськості з питань навчання і виховання дітей;

⁹ <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

- визначення потреб, розроблення пропозицій щодо державного контракту і формування регіонального замовлення на педагогічні кадри, укладання договорів на їх підготовку;
- контроль за дотриманням вимог щодо змісту, рівня і обсягу освіти, атестацію навчальних закладів, що є комунальною власністю.

ДОДАТОК 2. Перелік прямих функції органу управління освітою ОТГ

Виходячи з повноважень і напрямів діяльності у сфері освіти, ОУО виконавчого комітету ОТГ може мати такі функції:

Аналіз і планування

Орган управління освітою виконавчого комітету місцевої ради ОТГ аналізує і планує:

- розвиток мережі загальноосвітніх навчальних закладів ОТГ відповідно до освітніх потреб громадян;
- потребу у педагогічних кадрах, розробляє пропозиції щодо державного контракту, формує регіональне замовлення на педагогічні кадри, укладання договорів на їх підготовку;
- замовлення на видання підручників, навчально-методичних посібників та іншої навчально-методичної літератури, навчальних програм, бланків документів про освіту та забезпечує ними навчальні заклади.
- закріплення за ЗНЗ відповідних території обслуговування.

Організація і прийняття управлінських рішень

Орган управління освітою виконавчого комітету місцевої ради ОТГ організує і приймає рішення щодо:

- затвердження штатних розписів тарифікації ;
- призначення на посаду та звільнення з посади керівника комунального загальноосвітнього навчального закладу;
- призначення (за поданням керівника ЗНЗ) на посаду та звільнення з посади заступників керівника та інших педагогічних працівників комунального ЗНЗ;
- вжиття заходів у разі ліквідації в установленому законодавством порядку ЗНЗ, заснованого на комунальній формі власності, щодо влаштування учнів (вихованців) до інших ЗНЗ;
- проведення експертної оцінки статутів навчальних закладів та їх підготовку для реєстрації;
- затвердження робочих навчальних планів комунального навчального закладу;
- створення та забезпечення роботи атестаційних комісій II рівня;
- підготовки проектів рішень відповідної ради ОТГ про створення, реорганізацію або ліквідацію навчальних закладів;
- реалізації рішень ради ОТГ про встановлювання у зонах екологічного лиха та епідемії особливого режиму роботи закладів, який погоджується з органами державної санітарно-епідеміологічної служби;
- забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та захисту прав педагогічних працівників та інших спеціалістів, які беруть участь у навчально-виховному процесі, учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів;
- про створення груп продовженого дня, пришкільних інтернатів з частковим або повним утриманням учнів (вихованців);

- внесення пропозицій органам місцевого самоврядування щодо встановлення різних видів стимулювання та матеріального заохочення для забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти.

Контроль

Орган управління освітою виконавчого комітету місцевої ради ОТГ здійснює контроль за:

- додержанням Державного стандарту загальної середньої освіти всіма навчальними закладами комунальної власності;
- додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів у галузі освіти;
- дотриманням порядку видачі випускникам документів про освіту, золотих і срібних медалей, похвальних грамот та листів;
- відповідністю освітніх послуг, які надаються навчальними закладами.

Погодження

Орган управління освітою виконавчого комітету місцевої ради ОТГ погоджує:

- формування класів у закладі згідно з нормативами їх наповнюваності, встановленими законодавством, з урахуванням наявності приміщень, що відповідають санітарно-гігієнічним вимогам для здійснення навчально-виховного процесу, та відповідно до кількості поданих заяв про зарахування до закладу;
- структуру навчального року, яка встановлюється закладом;
- рішення ЗНЗ про створення класів з поглибленим вивченням предметів, класів (груп) з вечірньою (заочною, дистанційною) формою навчання, спеціальних та інклюзивних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами;
- робочі навчальні плани приватного ЗНЗ, які затверджуються його засновником (власником);
- заходи прискореного навчання та навчання екстерном (план яких розробляється ЗНЗ відповідно до заяв поданих батьками або особами, які їх замінюють).

Зовнішня комунікація

- ОУО оприлюднює результати атестації навчальних закладів;
- ОУО повідомляють про можливе відрахування батьків учня (осіб, які їх замінюють) не пізніше ніж за один місяць у письмовій формі за місцем проживання учня;
- ОУО приймають заяви про оскарження рішення педагогічної ради закладу щодо відрахування дитини з гімназії (гімназії-інтернату), ліцею (ліцею-інтернату), колегіуму.

ДОДАТОК 3. Дорожня карта для створення системи управління освітою ОТГ

№№	Назва етапу	Відповідальний орган
1.	Аналіз ситуації щодо сектору освіти ОТГ і функцій для забезпечення якісних публічних послуг системою ЗНЗ. Визначення функцій органу управління освітою	Виконавчий комітет ОТГ за консультаційною допомогою Департаменту освіти ОДА
2.	Розробка структури системи управління освітою ОТГ відповідно до визначених функцій.	Виконавчий комітет за консультаційною допомогою Департаменту освіти ОДА
3.	Утворення органу управління освітою виконавчого комітету об'єднаної територіальної громади	Сесія об'єднаної територіальної громади
4.	Розробка та затвердження Положення про орган управління освітою. Реєстрація органу управління освітою ОТГ, відкриття рахунків в органах Державної казначейської служби, інформування Департаменту освіти і науки ОДА про назву, його реквізити для подальшого інформування МОН	Виконавчий комітет об'єднаної територіальної громади за консультаційною допомогою Департаменту освіти ОДА
5.	Розробка і затвердження посадової інструкції керівника органу управління освітою	Голова об'єднаної територіальної громади
6.	Призначення керівника органу адміністративного обслуговування освітою шляхом оголошення та проведення конкурсу або прямого призначення	Голова об'єднаної територіальної громади за консультаційною допомогою Департаменту освіти ОДА
7.	Оголошення та проведення конкурсу на вакантні посади працівників органу адміністративного обслуговування освітою	Керівник органу управління освітою
8.	Розробка та затвердження посадових інструкцій працівників органу адміністративного обслуговування освітою	Керівник органу управління освітою
9.	Створення (за потребою) допоміжних структур органу адміністративного обслуговування освітою (методичної служби, служби господарського забезпечення установ освіти, бухгалтерської служби тощо)	Виконавчий комітет об'єднаної територіальної громади
10.	Інвентаризація майна закладів (установ) освіти, які передаватимуться у власність об'єднаної територіальної громади (землі, приміщень, обладнання, устаткування, інші матеріальні цінності)	Управління комунального майна районної ради; централізована бухгалтерія відділу освіти райдержадміністрації
11.	Прийняття рішення районними радами про передачу майна освітніх закладів (установ) з районної комунальної власності у комунальну власність об'єднаної територіальної громади	Районна рада

12.	Прийняття рішення ради об'єднаної територіальної громади про прийняття у комунальну власність об'єднаної територіальної громади майна освітніх закладів (установ)	Рада об'єднаної територіальної громади
13.	Здійснення процесу передачі майна з одночасною передачею установчих та підтверджуючих документів з підписанням відповідних актів	Управління комунального майна районної ради; відділ освіти райдержадміністрації; орган управління освітою ОТГ
14.	Розробка проектів статутів закладів освіти у нових редакціях	Орган управління освітою
15.	Передача кадрових документів закладів (установ) освіти від відділу освіти райдержадміністрації до органу адміністративного обслуговування освітою ОТГ	Відділ освіти райдержадміністрації; орган управління освітою об'єднаної територіальної громади
16.	Аналіз прогнозованої на 2016 рік бюджетної забезпеченості переданої мережі закладів (установ) освіти об'єднаної територіальної громади. Підготовка бюджетних запитів на фінансування закладів (установ) освіти об'єднаних територіальних громад на 2016 рік	Виконавчий комітет об'єднаної територіальної громади; орган управління освітою
17.	Передача бухгалтерських документів для нарахування заробітної плати та ведення бухгалтерського обліку бухгалтерською службою органу управління освітою ОТГ	Централізована бухгалтерія відділу освіти райдержадміністрації; орган управління освітою ОТГ
18.	Прийняття узгодженого рішення органу управління освітою районної державної адміністрації та органу управління освітою об'єднаної територіальної громади про завершення I навчального семестру, початок та тривалість канікул	Відділ освіти райдержадміністрації; орган управління освітою
19.	Затвердження статутів закладів (установ) освіти об'єднаних територіальних громад	Сесія об'єднаної територіальної громади
20.	Організація роз'яснювальної роботи щодо реєстрації у проведенні ЗНО	Орган управління освітою ОТГ
21.	Організація роботи щодо реєстрації випускників для проходження ЗНО у 2016 році	Орган управління освітою ОТГ

ДОДАТОК 4. Зразок ПОЛОЖЕННЯ про орган управління освітою ОТГ

1. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади є структурним підрозділом об'єднаної територіальної громади, підзвітним, підконтрольним та підпорядкованим голові об'єднаної територіальної громади, Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації, Міністерству освіти і науки України (далі – МОН України) та іншим центральним органам виконавчої влади.
2. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами МОН України, Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації, розпорядженнями обласної державної адміністрації, рішеннями та розпорядженнями об'єднаної територіальної громади, а також цим Положенням.
3. У межах своїх повноважень орган управління освітою об'єднаної територіальної громади організовує виконання актів законодавства у сфері освіти, здійснює контроль за їх реалізацією.
4. Основними завданнями органу управління освітою об'єднаної територіальної громади є:
  - 4.1. участь у забезпеченні реалізації на території об'єднаної територіальної громади державної політики у сфері освіти;
  - 4.2. забезпечення розвитку системи освіти з метою формування гармонійно розвиненої, соціально активної, творчої особистості;
  - 4.3. визначення потреб, розроблення пропозицій щодо розвитку та удосконалення мережі навчальних закладів;
  - 4.4. створення в межах своїх повноважень умов для реалізації рівних прав громадян України на освіту, соціальний захист дітей дошкільного та шкільного віку, педагогічних та інших працівників закладів та установ освіти;
  - 4.5. створення умов для здобуття громадянами повної загальної середньої освіти відповідно до освітніх потреб особистості та її індивідуальних здібностей і можливостей;
  - 4.6. забезпечення розвитку освітнього (інтелектуального), творчого (мистецького), наукового та науково-технічного потенціалу з урахуванням національно-культурних, соціально-економічних, екологічних, демографічних та інших особливостей регіону;
  - 4.7. здійснення контролю за дотриманням актів законодавства з питань освіти, виконанням навчальними закладами державних вимог щодо змісту, рівня та обсягу дошкільної, позашкільної, загальної середньої освіти;
  - 4.8. управління навчальними закладами, що є комунальною власністю і перебувають у безпосередньому підпорядкуванні;
  - 4.9. здійснення атестації навчальних закладів системи загальної середньої освіти, розташованих на території громади, та оприлюднення її результатів;
  - 4.10. забезпечення моніторингу у сфері освіти, науково-технічної та інноваційної діяльності та трансферу технологій в регіоні;
  - 4.11. сприяння інтеграції вітчизняної освіти і науки у світову систему зі збереженням і захистом національних інтересів;

4.12. забезпечення у межах своїх повноважень розвитку різних форм позашкільної освіти, в тому числі за місцем проживання дітей, формування програм розвитку позашкільної освіти, спрямованих на творчий розвиток особистості, виявлення та підтримку обдарованих дітей, талановитої молоді, здійснення навчально-методичного керівництва із зазначених питань;

4.13. організація оздоровлення, відпочинку і дозвілля дітей та молоді.

5. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади відповідно до покладених на нього завдань:

5.1. здійснює управління навчальними закладами, що є комунальною власністю;

5.2. створює умови для здобуття громадянами дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної освіти;

5.3. здійснює прогнозування розвитку дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, мережі навчальних закладів відповідно до освітніх потреб осіб;

5.4. забезпечує організацію навчально-методичного забезпечення навчальних закладів, вдосконалення професійної кваліфікації педагогічних працівників, їх перепідготовку та атестацію у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти;

5.5. здійснює координацію дій педагогічних, виробничих колективів, сім'ї, громадськості з питань навчання і виховання дітей;

5.6. здійснює визначення потреб, розроблення пропозицій щодо державного контракту і формування регіонального замовлення на педагогічні кадри, укладання договорів на їх підготовку;

5.7. забезпечує визначення за дошкільними та загальноосвітніми навчальними закладами відповідні території обслуговування, контроль за відвідуванням учнями навчальних закладів;

5.8. здійснює добір, кадрове забезпечення навчальних закладів педагогічними працівниками, в тому числі керівними кадрами;

5.9. проводить атестацію навчальних закладів, що перебувають у сфері їх управління, оприлюднення результатів атестації в установленому порядку;

5.10. здійснює контроль за додержанням Державних стандартів освіти, навчально-методичне керівництво та державне інспектування навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності;

5.11. організовує роботу щодо забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та захисту прав педагогічних працівників, психологів, бібліотекарів, інших спеціалістів, які беруть участь у навчально-виховному процесі, учнів (вихованців) навчальних закладів;

5.12. у разі ліквідації в установленому законодавством порядку підпорядкованого навчального закладу вживає заходів щодо влаштування учнів (вихованців) до інших навчальних закладів;

5.13. здійснює організацію перепідготовки, підвищення кваліфікації, атестації педагогічних працівників;

5.15 створює умови для прискореного навчання та навчання екстерном;

5.16. здійснює контроль за дотриманням порядку видачі випускникам документів про освіту державного зразка;

- 5.17. за погодженням з головою об'єднаної територіальної громади здійснює встановлення штатних розписів підпорядкованих навчальних закладів;
- 5.18. спільно з закладами охорони здоров'я організовує роботу щодо щорічних безоплатних медичних оглядів учнів (вихованців), педагогічних працівників у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах незалежно від підпорядкування, типів і форм власності;
- 5.19. здійснює контроль за дотриманням законодавства з питань, що належать до його компетенції;
- 5.20. вивчає, узагальнює та поширює передовий досвід роботи з питань, що належать до його компетенції;
- 5.21. забезпечує доступ до публічної інформації, розпорядником якої він є;
- 5.22. забезпечує захист персональних даних;
- 5.23. бере участь у вирішенні відповідно до законодавства колективних трудових спорів (конфліктів);
- 5.24. виконує інші функції відповідно до покладених на нього завдань.
6. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади має право:
- 6.1. одержувати в установленому порядку від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також від підприємств, установ та організацій інформацію і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань;
- 6.2. проводити конференції, семінари, наради, крайові збори з питань, що належать до його компетенції;
- 6.3. вносити до Департаменту освіти і науки пропозиції з питань удосконалення законодавства та змісту освіти, організації навчально-виховного процесу, поліпшення навчально-методичного забезпечення навчальних закладів;
- 6.4. організовувати випуск видань інформаційного та науково-методичного характеру;
- 6.5. залучати до розгляду питань працівників інших структурних підрозділів об'єднаної територіальної громади, органів місцевого самоврядування підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до його компетенції;
- 6.8. укладати в установленому порядку угоди про співпрацю, встановлювати прямі зв'язки з відділами, навчальними закладами і науковими установами, міжнародними організаціями, фондами тощо;
- 6.9. представляти в установленому порядку інтереси відділу в судових органах під час розгляду спірних питань, що належать до його компетенції;
- 6.10. готувати в межах своїх повноважень пропозиції щодо визначення видатків під час формування бюджету.
7. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади в процесі виконання покладених на нього завдань взаємодіє з іншими структурними підрозділами районної державної адміністрації, об'єднаної територіальної громади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, об'єднаннями громадян.

8. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади очолює керівник, який призначається на посаду і звільняється з посади розпорядженням голови об'єднаної територіальної громади.

9. Керівник органу управління освітою об'єднаної територіальної громади повинен мати вищу освіту відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра або спеціаліста, стаж роботи за фахом або на державній службі на керівних посадах не менше 3-х років.

10. Керівник органу управління освітою об'єднаної територіальної громади:

10.1. здійснює керівництво органом управління освітою, несе персональну відповідальність за організацію та результати його діяльності, сприяє створенню належних умов праці;

10.2. подає на затвердження голові об'єднаної територіальної громади положення про відділ, його структуру, затверджує положення про його структурні підрозділи;

10.3. затверджує посадові інструкції працівників органу управління освітою та розподіляє обов'язки між ними;

10.4. планує роботу органу управління освітою, вносить пропозиції щодо формування планів роботи об'єднаної територіальної громади;

10.5. вживає заходів щодо удосконалення організації та підвищення ефективності роботи органу управління освітою;

10.6. звітує перед головою об'єднаної територіальної громади про виконання покладених на орган управління освітою завдань та затверджених планів роботи; відповідає за виконання покладених на орган управління освітою завдань з реалізації державної політики у сфері освіти;

10.7. може входити до складу виконкому об'єднаної територіальної громади та Департаменту освіти і науки облдержадміністрації;

10.8. вносить пропозиції щодо розгляду на засіданнях виконкому питань, що належать до компетенції органу управління освітою, та розробляє проекти відповідних рішень;

10.9. може брати участь у засіданнях органів місцевого самоврядування;

10.10. представляє інтереси органу управління освітою у взаємовідносинах з іншими структурними підрозділами райдержадміністрації, об'єднаної територіальної громади, Департаменту, іншими центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями - за дорученням керівництва громади;

10.11. спрямовує і координує діяльність підпорядкованих закладів освіти;

10.12. видає у межах своїх повноважень накази, організовує контроль за їх виконанням;

Накази нормативно-правового характеру, які зачіпають права, свободи і законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер, підлягають державній реєстрації в територіальних органах Мін'юсту;

10.13. подає на затвердження голови громади проекти кошторису та штатного розпису органу управління освітою в межах визначеної граничної чисельності та фонду оплати праці його працівників;

10.14. розпоряджається коштами у межах затвердженого головою громади кошторису;

10.15. здійснює добір кадрів;

10.16. організовує роботу з підвищення рівня професійної компетентності державних службовців органу управління освітою;

10.17. проводить особистий прийом громадян з питань, що належать до повноважень органу управління освітою;

10.18. забезпечує дотримання працівниками правил внутрішнього трудового розпорядку та виконавської дисципліни; забезпечує в межах своїх повноважень збереження інформації з обмеженим доступом;

10.19. здійснює інші повноваження, визначені законодавством;

10.20. подає голові громади пропозиції щодо призначення на посаду та звільнення з посади у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців структурного підрозділу, присвоєння їм рангів державних службовців, їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;

10.21. приймає на роботу та звільняє з роботи у порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників структурних підрозділів, які не є державними службовцями, їх заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності;

11. Для узгодженого вирішення питань, що належать до компетенції органу управління освітою, при органі управління освітою утворюється колегія у складі керівника органу управління освітою (голова колегії), головного спеціаліста, а також інших відповідальних працівників органу управління освітою, керівників підпорядкованих закладів, методичного кабінету, громадських організацій.

До складу колегії можуть входити керівники інших місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління об'єднаної територіальної громади, а також науковці, висококваліфіковані спеціалісти.

Засідання колегії проводяться в міру потреби, але не рідше ніж один раз на квартал.

Рішення колегії затверджуються наказами керівника органу управління освітою.

13. Виходячи з потреб забезпечення належного функціонування закладів та установ освіти при органі управління освітою можуть утворюватися підрозділи (групи, творчі лабораторії, видавничі центри, інші підрозділи, які функціонують в тому числі і на госпрозрахунковій основі).

14. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади утримується за рахунок коштів бюджету об'єднаної територіальної громади.

Граничну чисельність, фонд оплати праці працівників органу управління освітою та видатки на їх утримання визначає голова об'єднаної територіальної громади у межах виділених асигнувань та затвердженої для об'єднаної територіальної громади граничної чисельності працівників.

Кошторис, штатний розпис органу управління освітою затверджується головою об'єднаної територіальної громади.

15. Орган управління освітою об'єднаної територіальної громади є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в управлінні державної казначейської служби України, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

ДОДАТОК 5. Зразок ПОЛОЖЕННЯ про Громадську раду при виконавчому комітеті міської/ селищної/ сільської ради

1. Громадська рада (далі – Рада) при виконавчому комітеті (*назва ОТГ*) міської/ селищної/ сільської/ ради (далі – Виконком) є постійно діючим колегіальним виборним консультативно-дорадчим органом, утвореним для забезпечення участі громадян в управлінні справами місцевого самоврядування, здійснення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади, налагодження ефективної взаємодії зазначених органів з громадськістю, врахування громадської думки під час формування та реалізації політики місцевого самоврядування.

2. У своїй діяльності Рада керується Конституцією (254к/96-ВР) та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції (254к/96-ВР) та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також цим Положенням про громадську раду. Положення про громадську раду погоджується з Виконкомом та схвалюється на її засіданні.

3. Основними завданнями Ради є: - створення умов для реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні справами місцевого самоврядування; - здійснення громадського контролю за діяльністю Виконкому; - сприяння врахуванню Виконкомом громадської думки під час формування та реалізації політики місцевого самоврядування.

4. Рада відповідно до покладених на неї завдань:

4.1. готує та подає до Виконкому пропозиції до орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю, а також щодо проведення консультацій, не передбачених таким планом;

4.2. готує та подає до Виконкому пропозиції щодо організації консультацій з громадськістю;

4.3. подає до Виконкому обов'язкові для розгляду пропозиції щодо підготовки проектів нормативно-правових актів з питань формування та реалізації політики місцевого самоврядування у відповідній сфері, удосконалення роботи Виконкому;

4.4. проводить громадську експертизу та громадську антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів та відповідність їх законодавству України;

4.5. здійснює громадський контроль за врахуванням Виконкомом пропозицій та зауважень громадськості, а також дотриманням рішень Виконкому законодавству України та нормативно-правових актів, спрямованих на запобігання та протидію корупції;

4.6. інформує в обов'язковому порядку громадськість про свою діяльність, прийняті рішення та їх виконання на офіційному веб-сайті Виконкому та в інший прийнятний спосіб;

4.7. збирає, узагальнює та подає до Виконкому інформацію про пропозиції громадських організацій щодо вирішення питань, які мають важливе суспільне значення;

4.8. організовує публічні заходи для обговорення актуальних питань розвитку м. Українка чи адміністративно-територіальної одиниці;

4.9. готує та оприлюднює щорічний звіт про свою діяльність.

5. Рада має право:

5.1. утворювати постійні та тимчасові робочі органи та структури (правління, секретаріат, комітети, комісії, експертні групи тощо);

5.2. залучати до роботи Ради працівників Виконкому, органів місцевого самоврядування, представників вітчизняних та міжнародних експертних і наукових організацій, підприємств, установ та організацій (за згодою їх керівників), а також окремих фахівців;

5.3. організовувати і проводити семінари, конференції, засідання за круглим столом та інші заходи;

5.4. отримувати в установленому порядку від Виконкому, органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для забезпечення діяльності Ради;

5.5. отримувати від Виконкому проекти нормативно-правових актів з питань, що потребують проведення консультацій з громадськістю.

Члени Ради мають право доступу в установленому порядку до приміщень, в яких розміщений Виконком.

6. До складу Ради можуть бути обрані представники громадських, релігійних, благодійних організацій, професійних спілок та їх об'єднань, творчих спілок, асоціацій, організацій роботодавців, недержавних засобів масової інформації та інших невідприємницьких товариств і установ, що діють на території громади, легалізованих відповідно до законодавства України (далі – інститути громадянського суспільства), які мешкають на території громади.

7. Склад Ради формується на установчих зборах шляхом голосування за кандидатури, які добровільно заявили про бажання брати участь у роботі Ради та внесені інститутами громадянського суспільства.

Кількісний склад Ради визначається установчими зборами.

Членами Ради не можуть бути обрані посадові або службові особи Виконкому.

Строк повноважень складу Ради – два роки.

До складу Ради може бути обрано не більше ніж по два представника від кожного інституту громадянського суспільства.

Членство в Раді є індивідуальним.

8. Для формування складу Ради – Виконком утворює ініціативну групу з підготовки установчих зборів за участю інститутів громадянського суспільства.

Якщо при Виконкомі вже утворена Рада, то не пізніше ніж за 60 календарних днів до закінчення її повноважень вона утворює ініціативну робочу групу з підготовки установчих зборів для формування нового складу ради.

До складу ініціативної групи з підготовки установчих зборів входять представники інститутів громадянського суспільства, в тому числі ті, які є членами діючої Ради, та Виконкому, при якому утворюється Рада.

Не пізніше ніж за 30 календарних днів до проведення установчих зборів Виконком в обов'язковому порядку оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та в інший прийнятний спосіб підготовлене ініціативною групою повідомлення про дату, час, місце, порядок проведення установчих зборів, порядок подання заяв для участі в установчих зборах, відомості про склад ініціативної групи та прізвище, ім'я, електронну адресу та номер телефону відповідальної особи.

Для участі в установчих зборах до ініціативної групи подається заява у довільній формі, підписана уповноваженою особою керівного органу інституту громадянського суспільства.

До заяви додаються:

- рішення керівника інституту громадянського суспільства, якщо інше не передбачено його установчими документами, про делегування представника для участі в установчих зборах, посвідчене печаткою (у разі наявності);
- біографічна довідка делегованого представника інституту громадянського суспільства;
- копії документів, що підтверджують легалізацію інституту громадянського суспільства;
- інформація про результати діяльності інституту громадянського суспільства протягом останніх двох років.

За 5 календарних днів до проведення установчих зборів приймання заяв для участі у них припиняється. На підставі поданих заяв ініціативна група складає список учасників установчих зборів, кандидатур до нового складу Ради та у разі потреби уточнює місце проведення установчих зборів, про що Виконком повідомляє на своєму офіційному веб-сайті та в інший прийнятний спосіб.

Під час проведення установчих зборів з числа їх учасників обирається голова зборів, секретар, лічильна комісія, заслуховується інформація про результати діяльності Ради, що діяла при Виконкомі до проведення установчих зборів, якщо така була утворена.

Протокол установчих зборів, відомості про склад Ради Виконком оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та в інший прийнятний спосіб.

9. До складу Ради можуть включатися нові члени з представників інститутів громадянського суспільства, які подали заяву про вступ до Ради, шляхом голосування на засіданні Ради.

10. Членство в Раді припиняється на підставі рішення Ради у разі:

- систематичної відсутності члена Ради на її засіданнях без поважних причин (більше ніж два рази);
- повідомлення керівника інституту громадянського суспільства, якщо інше не передбачено його установчими документами, про відкликання свого представника та припинення його членства в Раді; скасування державної реєстрації інституту громадянського суспільства, представника якого обрано до складу Ради;
- неможливості члена Ради брати участь у роботі Ради за станом здоров'я, визнання у судовому порядку члена Ради недієздатним або обмежено дієздатним;
- подання членом Ради відповідної заяви.

11. Виконком затверджує склад Ради на підставі протоколу зборів.

12. Раду очолює голова, який обирається з числа членів ради на її першому засіданні шляхом голосування.

Голова Ради має заступників, які обираються з числа членів ради шляхом голосування.

Повноваження голови Ради можуть бути припинені за рішенням Ради у разі припинення його членства у раді, а також виникнення підстав, передбачених Положенням про громадську раду.

13. Голова Ради:

- організовує діяльність Ради;
- скликає та організовує підготовку та проведення її засідань;
- підписує документи від імені Ради;
- представляє Раду у відносинах з Кабінетом Міністрів України, центральними і місцевими органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, органами місцевого самоврядування, засобами масової інформації;
- може брати участь у засіданнях колегії Виконкому.

14. Функції секретаря Ради може виконувати працівник структурного підрозділу Виконкому у зв'язках з громадськістю, який не є членом Ради.

15. Основною формою роботи Ради є засідання, що проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на квартал. Позачергові засідання Ради можуть скликатися за ініціативою однієї третини загального складу її членів.

Засідання Ради є правоможним, якщо на ньому присутні не менш як половина її членів.

Засідання Ради проводяться відкрито.

У засіданнях Ради бере участь з правом дорадчого голосу уповноважений представник Виконкому.

За запрошенням голови Ради у її засіданнях можуть брати участь інші особи.

Засідання Ради можуть бути проведені в форматі електронній комунікацій (веб – конференції, скайп – конференції, засоби комунікації у соціальних мережах та інші).

Результати засідань Ради оформлюються протоколом, що оприлюднюється в відкритому доступі на офіційній веб – сторінці Ради.

16. Рішення Ради приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

Рішення Ради мають рекомендаційний характер і є обов'язковими для розгляду Виконкомом.

Рішення Виконкому, прийняте за результатами розгляду пропозицій Ради, не пізніше ніж у десятиденний строк після його прийняття в обов'язковому порядку доводиться до відома членів Ради та громадськості шляхом його оприлюднення на офіційному веб-сайті Виконкому та в інший прийнятний спосіб. Інформація про прийняте рішення має містити відомості про врахування пропозицій Ради або причини їх відхилення.

17. Рада інформує Виконком та громадськість про свою роботу шляхом розміщення в обов'язковому порядку в спеціально створеній рубриці "Громадська рада" на офіційному веб-сайті Виконкому та оприлюднення в інший прийнятний спосіб матеріалів про установчі документи, план роботи, керівний склад, прийняті рішення, протоколи засідань, щорічні звіти про її роботу.

18. Забезпечення секретаріату Ради приміщенням, засобами зв'язку, створення умов для роботи ради та проведення її засідань здійснює Виконком.

19. Рада має бланк із своїм найменуванням.

20. Положення про Раду діє безстроково до моменту припинення діяльності Ради.

Зміни та доповнення до положення про Раду можуть вноситися на засіданнях Ради та прийматися шляхом голосування більшістю.